

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2011-12-20

Närvarande: F.d. justitieråden Marianne Eliason och Peter Kindlund samt justitierådet Kerstin Calissendorff.

Ökad säkerhet i domstol

Enligt en lagrådsremiss den 15 december 2011 (Justitiedepartementet) har regeringen beslutat att inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1981:1064) om säkerhetskontroll i domstol.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av rättssakkunnige Anders Hübinette.

Förslaget föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Lagrådsremissens förslag innebär bl.a. att möjligheterna att besluta om säkerhetskontroll i domstol ska utökas.

Det är således fråga om begränsningar av i regeringsformen och Europakonventionen tillförsäkrade fri- och rättigheter, informationsfriheten, skyddet mot kroppsvisitation och förhandlingsfriheten. Det

krävs därför starka skäl för att införa sådan lagstiftning och proportionalitetsprincipen måste beaktas.

Ett antal händelser under senare år, de rapporter som utredningen hänvisar till om inträffade incidenter samt domstolarnas och Domstolsverkets tydligt uttalade önskemål om behovet av ökad säkerhet innebär dock att det enligt Lagrådet måste anses finnas fog för en utvidgning av möjligheterna till säkerhetskontroll.

Såväl utredningens som remissens förslag innebär att den nuvarande uppdelningen mellan allmän och särskild säkerhetskontroll tas bort. Detta förslag har samtliga remissinstanser som uttalat sig i frågan tillstyrkt.

Flera remissinstanser har haft invändningar av principiell karaktär mot utredningens övriga förslag. Regeringen föreslår därför på några punkter ändringar som är avsedda att tillgodose dessa synpunkter.

Enligt remissens förslag ska det nuvarande rekviritet för allmän säkerhetskontroll "det finns anledning att befara att det ... kan komma att förövas brott..." bytas ut mot "om en sådan kontroll behövs för att begränsa risken för att det ...begås brott...".

I motiven framhålls att det måste kunna konstateras att en risk föreligger – även om det inte ställs krav på att risken nått någon viss nivå – och att en säkerhetskontroll krävs för att begränsa den aktuella risken (s. 29).

Lagrådet finner att förslaget får anses utgöra en acceptabel avvägning mellan de olika intressen som gör sig gällande och att det med tillräcklig tydlighet framgår att en proportionalitetsbedömning ska göras i det enskilda fallet.

I remissen anges vidare (s. 30) att domstolen under ett besluts giltighetstid löpande ska ompröva förutsättningarna för kontroll. Någon särskild bestämmelse om detta har dock inte införts. Lagrådet anser detta ställningstagande godtagbart med hänsyn till att det i 1 § föreslås att en säkerhetskontroll får genomföras om det behövs för att begränsa risken för brott. I detta uttryckssätt får anses ligga att behovet kontinuerligt ska omprövas.